

Sygnatura akt V C 709/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 13 października 2017 r.

Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w P. (...) V Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Ewa Nerga-Kujawa

Protokolant: prot. sąd. Joanna Flajszer

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2017 r. w P. (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa P. S.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

- o zapłatę 4460,00 zł

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2760,00 zł (dwa tysiące siedemset sześćdziesiąt złotych zero groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

a) od kwoty 2400 zł od dnia 2 marca 2016 r., do 12 lipca 2016 r.

b) od kwoty 2760 zł od dnia 2 marca 2016 r., do dnia zapłaty,

2. umarza postępowanie, co do kwoty 2400 zł,

3. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

4. kosztami postępowania obciąża w całości pozwanego i z tego tytułu

a) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1955 zł w tym 1217 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa przez adwokata,

b) nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu kwotę 368,82 zł tytułem nieuiszczonych kosztów postępowania.

SSR Ewa Nerga-Kujawa

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11/5/2016r. P. S. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 4460zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2/3/2016r. do dnia zapłaty oraz obciążenie pozwanego kosztami postępowania.

W uzasadnieniu żądania powód podniósł, że jego samochód, ubezpieczony polisą AC u pozwanego, uległ uszkodzeniu. Pozwany przyjął odpowiedzialność co do zasady, natomiast spór dotyczy kwestii czy doszło do szkody całkowitej, co rzutuje na wyliczenie odszkodowania.

Roszczenie odsetkowe powód uzasadnił zwłoką ubezpieczyciela po 30 dniu od zawiadomienia.

W odpowiedzi na pozew pozwany zakład ubezpieczeń wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, podtrzymując stanowisko przedprocesowe, że doszło do szkody całkowitej (k.43-46).

W toku procesu powód częściowo cofnął roszczenie z uwagi na spełnienie świadczenia (k. 73) , a po opinii biegłego – rozszerzył je (k. 127).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powoda łączyła z pozwanym Towarzystwem umowa ubezpieczenia Auto –Casco samochodu O. (...), zawarta na okres 21.08.15 -21.08.2016r, nr polisy (...). Jedyną z dodatkowych opcji ubezpieczenia było świadczenie (...)Wartość 100%”, które powodowało zwyżkę składki w zmian za uznanie stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia.

Zapis par. 13.1 OWU przewidywał także, że nie ma to zastosowania w celu ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej.

Ustalona w polisie powoda wartość brutto pojazdu to 29.260zł

Polisa, OW – k. 10 -24, niesporne

W dniu 30.1.2016r. powód doznał szkody komunikacyjnej i tego samego dnia zgłosił szkodę pozwanemu.

Ubezpieczyciel oszacował koszty naprawy na kwotę ponad 38 tys zł. Następnie wyliczył szkodę całkowitą, przyjmując jako wartość wyjściową pojazdu nieuszkodzonego kwotę 24.800zł, a w stanie nieuszkodzonym – 12.500zł, wyliczając odszkodowanie na kwotę 12.300 zł brutto, a po odwołaniu – na kwotę 14.700zł (na skutek obniżenia wartości wraku do 10.100zł).

Przed procesem wypłacono powodowi kwotę 12.300zł, a już w jego toku – 2400zł, zatem łącznie 14.700zł

kosztorys k. 57, decyzje pozwanego k.53v i 56, niesporne

Wartość wraku zarówno w procesie likwidacji szkody jak i w procesie, wyceniono metodą stopnia uszkodzenia, tj. jako procentową wartość pojazdu przed szkodą.

dowód: opinia biegłego k. 151 i kosztorys pozwanego k. 57

Przy założeniu stałej wartości pojazdu - 29.260zł, wartość wraku wynosi 11.800 zł, a należne odszkodowanie- 17.500zł (wersja powoda)

Przy założeniu wartości pojazdu w dacie zdarzenia – 24.800zł , wartość wraku wynosi 10.000zł, a należne odszkodowanie – 14.800zł (wersja pozwanego)

Opinia biegłego k. 111 i 117

Powyższy stan faktyczny, w przeważającej części bezsporny między stronami, Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego z dziedziny pojazdów mechanicznych P. B., który zgodnie ze zleceniem Sądu sporządził szacował dwuwariantowo (teza k. 75). Sąd w swych ustaleniach oparł się na opinii powołanego w sprawie biegłego, dzieląc zawarte w niej rozważania i wnioski. Wynik pracy biegłego uzyskał pozytywną ocenę Sądu, albowiem w rozważaniach poddał on analizie cały materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy, w tym także materiał fotograficzny dokumentujący uszkodzenia pojazdu oraz kosztorysy sporządzone przez pozwanego.

Na żądanie pozwanego udzielił dodatkowych wyjaśnień w formie pisemnej.

Sąd pozytywnie ocenił wartość dowodową i poznawczą opinii biegłego, czyniąc ją podstawą swoich ustaleń. Sporządza opinia jest fachowa, wyczerpująca, cechuje się stanowczością. Ostateczny wynik procesu zależał jednak od przesądzenia kwestii prawnej, a wyliczenia biegłego były potrzebne do arytmetycznej weryfikacji roszczenia.

Przy ustalaniu powyższego stanu faktycznego, Sąd wziął pod uwagę także dowody ze wskazanych dokumentów wraz z oświadczeniami stron zawartymi w ich pismach, które zostały zweryfikowane jako wiarygodne i nie budzące wątpliwości. Strony nie kwestionowały tych dokumentów co do ich autentyczności, a ich moc dowodowa nie wzbudziła zastrzeżeń.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w przeważającej części. Oddalono je w niewielkiej części jedynie z uwagi na niewłaściwe arytmetycznie zakreszenie granic roszczenia, po jego cofnięciu a potem rozszerzeniu.

Spór dotyczył jedynie ustalenia wysokości należnego odszkodowania, bowiem pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności co do zasady.

Rację ma powód, że pozwany wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne z zapisu ogólnych warunków sprzedanego produktu, który to zapis, jako wzorzec ogólny, nie wiąże w tym zakresie pozwanego (art. 385 par 1 k.c.).Zapisy te brzmią:

Par. 13 ust. 1 „określona w umowie AC suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu brutto”

Par. 9.1 pkt. 1 „za zapłatą dodatkowej składki umowa AC może zostać zawarta z zastosowaniem opcji (...) Wartość 100%, tj. stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia, z tym, że stałej wartości pojazdu (...) nie stosuje się w celu ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej.”.

Innymi słowy, zdaniem pozwanego, ubezpieczający kupuje droższy produkt, który zapewni mu wyższe świadczenie – o ile tylko ubezpieczyciel nie uzna, że zachodzi szkoda całkowita. Jest to o tyle krzywdzące, że ustalenie to wynika z wyliczenia, w którym właśnie odjemna (wartość wyjściowa) rzutuje na dalsze wyliczenie. Po pierwsze odjemnik (wartość wraku) zwykle szacuje się metodą stopniowania procentowego od wartości pojazdu przed szkodą, a po drugie wynik stanowi oczywiście różnicę między tymi dwoma wartościami. Co więcej, im wyższa wartość początkowa, tym mniej prawdopodobne, że koszty naprawy przekroczą wskaźnik 70%. Zatem wyłącznie dla pozwanego korzystne jest jednostronne przyjęcie do wyliczenia wartości pojazdu niższej, co zmienia wartość odszkodowania (art. 385(3) pkt 19kc), a konsument nie może odstąpić od umowy w zakresie wyższej składki (art. 385(3) pkt 20 kc). Prowadzi to do wniosku, że w istocie powód, który poniósł koszty dodatkowej składki, nie uzyskiwałby jakiegokolwiek ekwiwalentu.

Zakład ubezpieczeń jest instytucją szczególnego zaufania publicznego, która wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami powinna dążyć do ochrony interesów osób, które zamierzając zapewnić sobie pewną i pełną ochronę ubezpieczeniową przed przyszłymi i ewentualnymi zdarzeniami, zawierają stosowną umowę ubezpieczenia zyskując w zamian za wpłaconą składkę, gwarancję pokrycia przez ubezpieczyciela szkód. Ochrona ta nie może być jednak iluzoryczna. Wszelkie wątpliwości dotyczące sformułowań ogólnych warunków ubezpieczenia winny być tłumaczone na korzyść ubezpieczonego. Taką interpretację można wywieść wprost z [art.12 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej](#) (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1206), a także orzecznictwo sądowe (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2004 r., IV CK 69/03, Lex Polonica nr 16302268; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2015 r., V CSK 217/14, Lex nr 1650306).

Sąd nie akceptuje takiego rozumienia zapisu o stałej sumie ubezpieczenia, które wyłącza szkodę całkowitą, a niewątpliwe, że także taka szkoda jest objęta ubezpieczeniem autocasco. Pozwany nie dostrzega różnicy między zmienną sumą ubezpieczenia, a stałą sumą ubezpieczenia autocasco. Standardem jest zmienna suma ubezpieczenia, która oznacza, że w wypadku zaistnienia szkody (stłuczki, kradzieży) przy ustalaniu wysokości odszkodowania brana jest pod uwagę wartość pojazdu z dnia w którym nastąpiła szkoda. Natomiast w wypadku zawarcia

umowy ubezpieczenia auto-casco ze stałą sumą ubezpieczenia, nazywaną także klauzulą niezmienności wartości pojazdu, podstawą wyliczenia odszkodowania będzie wartość pojazdu wskazana w polisie na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 385 [1] § kpc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Niewątpliwie taki charakter ma powyższy zapis, który jest klauzulą abuzywną.

W rozumieniu art. 385 § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie, wskazane w tym przepisie, formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają zakres określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta. – tak SN w wyroku z dnia 13.07.2005 r. w sprawie I CK 832/04.

W piśmiennictwie nadto wskazuje się, w stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Im powinny odpowiadać zachowania stron stosunku, także w fazie przedumownej. Postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta, nie pozwalając na realizację tych wartości, będą uznawane za sprzeczne z dobrymi obyczajami (tak A. O. (w:) Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część ogólna,

Podsumowując, Sąd uznał żądanie powoda za usprawiedliwione na podstawie art. 80 § 1 i 2 pkt. 1 kc w zw. z art. 361 § 2 k.c. Należne odszkodowanie wynosi 17.460zł. Ponieważ wypłacono już 12.300zł i 2400 zł – zasądzeniu podlega kwota 2760zł.

Powód początkowo poddał pod osąd roszczenie w kwocie 4460 zł , następnie cofnął je o 2400zł, a potem rozszerzył o 760zł – czyli łącznie domagał się 2820zł – o 60 zł za dużo z tego dotyczy pkt. 3 wyroku.

Odnośnie odsetek ustawowych, które Sąd zasądził na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c., żądanie okazało się w tej części zasadne w całości, a rozróżnienie dat ich wymagalności wynika z częściowego spełnienia świadczenia w transzach.

W punkcie 2 wyroku Sąd postanowił umorzyć postępowanie w części, z uwagi na cofnięcie pozwu w piśmie procesowym, które doręczono stronie przeciwnej. Sąd orzekł na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c., uznając dopuszczalność tej czynności procesowej w świetle przesłanek art. 203 § 4 kpc.

Orzeczenie w zakresie kosztów sąd oparł na regulacji art. 100 k.p.c., obciążając nimi pozwanego w całości z uwagi na to, że uległ w nieznacznej części żądania, które wg twierdzeń było w całości słuszne, a jedynie błędnie wyliczone. Koszty powoda to 1200zł kosztów zastępstwa (uznając, że na stawkę w tej instancji nie ma wpływu rozszerzenie powództwa – por. przykładowo wyrok SA w Łodzi z dnia 30.01.2015r. IIIAPa 29/14, Legalis numer 1242592) wg stawki minimalnej z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w brzemieniu pierwotnym; następnie 17 zł opłata skarbową, opłaty od powództwa – 100 i 38 zł oraz zaliczka na biegłego 600zł = 1955 zł.

Ponadto do zapłaty pozostają nieuiszczone koszty Skarbu Państwa, tj wydatki na biegło k. 123 i 125 w kwotach 79,68 zł i 289,14zł.

Ewa Nerga - Kujawa